

Cu c đ i ngo i h ng c a ngh sĩ Phùng Há

Tác Giả: Nguy n Ph ng
Thứ Ba, 02 Tháng 8 Năm 2011 05:02

N ngh sĩ Phùng Há tên th t là Tr ng Ph ng H o,

Ngh sĩ Phùng Há, lúc 99 tu i (DR)

sinh ngày 30 tháng 4 năm 1911 t i làng Đi u Hòa, t ng Thu n Tr , huy n Châu Thành T nh M Tho, Vi t Nam. Bà m t ngày 05 tháng 7 năm 2009, t i nhà riêng xây trong khuôn viên chùa Ngh sĩ Gò V p, Saigon, h ng th 99 tu i.

Sinh th i, bà k , năm 12 tu i, Phùng Há s ng v i bà ngo i mù và ng i m th ng đau y u luôn nên Phùng Há ph i đi mò l ch, ki m cá, tép v làm cái ăn giúp m . M t bà hàng xóm th ng tình, d n Phùng Há đ n làm công in g ch trong lò g ch c a ông Bang Ho ch xóm c u đúc l s 7, châu thành M Tho,, t i n công in 100 viên g ch đ c ba xu. Phùng Há in g ch r t kh nh c mà ch ng đ c bao t i n, bu n nên v a làm v a hát nghêu ngao, không ng nh ng ng i làm công g n đó nghe thích nên yêu c u Phùng Há ca cho h nghe, h in g ch th cho Phùng Há.

Ti ng đ n cô x m lai trong lò g ch có gi ng hát hay nên ông Hai Cu, b u gánh hát tìm đ n nghe. Ông bèn đ ngh v i gia đình Phùng Há cho Phùng Há gia nh p gánh hát Tái Đ ng Ban c a ông. Ông cho m n tr c 50 đ ng đ lo thu c thang cho bà ngo i và phát l ng cho Phùng Há 8 c c m t su t di n.

Cu c đ i ngo i h ng c a ngh sĩ Phùng Há

Tác Giả: Nguy n Ph ng

Thứ Ba, 02 Tháng 8 Năm 2011 05:02

Theo gánh hát, Phùng Há đ c ăn c m h i, nh v y thì l ng c a Phùng Há nhi u g p 10 l n khi đi in g ch. V gánh Tái Đ ng Ban, Phùng Há đ c nh c sĩ kiêm so n gi T Ch i d y ca, ngh sĩ Năm Châu và th y tu ng Nguy n Công M nh d y hát.

Bà vào ngh hát t năm 1924, lúc 13 tu i, vai đ u tiên c a bà hát trên sân kh u gánh hát Tái Đ ng Ban là vai Gi Th , tu ng Hoàng Phi H Quy Châu c a so n gi Nguy n Công M nh.

T khi m i vào ngh hát năm 13 tu i cho đ n khi bà xa r i sân kh u vì tu i già s c y u, Phùng Há luôn luôn th di n vai đào chánh các gánh hát Tái Đ ng Ban, gánh hát Th y Năm Tú, gánh hát Hu nh K , Tr n Đ c, Ph ng H o, Tam Ph ng, Con T m, đoàn Vi t K ch Năm Châu.

Bà đã 6 l n l p gánh hát, m t l n mang b ng hi u gánh hát Hu nh K và 5 l n v i b ng hi u đoàn c i l ng Ph ng H o, bà v a làm b u gánh v a là đào chánh. Bà đã có nhi u vai hát đ đ i, nh vai L B trong tu ng Ph ng Nghi Đ ình, vai Manh L Quân trong tu ng M nh L Quân thoát hài, vai t ng An L c S n trong tu ng Tr ng H n...và nh ng vai tu ng xã h i trong các v Tô Ánh Nguy t, Đ i Cô L u, Đêm Không Ngày, Sân Kh u V Khuya, V và Tình...

Gi i ngh sĩ sân kh u c i l ng và ký gi k ch tr ng đánh giá nh ng vai hát đ đ i c a ngh sĩ Phùng Há có tính cách ngh thu t hát kinh đ i n, t m t trăm năm qua ch a có ngh sĩ nào hát nh ng vai này hay h n bà.

Lúc làm b u gánh hát Ph ng H o, bà Phùng Há m i nh ng ngh sĩ b c th y ng i Trung Qu c, H ng Kông sang Vi t Nam, gi ng d y cho bà ngh thu t hát, các đồng tác vũ đ o theo đúng hí khúc Trung Qu c(múa khăn, s d ng qu t c a vai nam, vai n , cách th c dâng r u, múa th ng, múa kích, múa g m c a các nhân v t võ t ng, b quan văn, b võ t ng trong tu ng Tàu). Bà đã ti t ch b t âm nh c theo th lo i hí khúc Trung Qu c nh lo i b các đi u đánh tr ng, m , đ ng l , ch p ch a minh h a theo t ng đ ng tác c a di n viên và gi n l c đ ng tác vũ đ o sân kh u đ phù h p v i sân kh u c i l ng Vi t nam, đ t n n móng cho ngh thu t hát c i l ng tu ng đã s , l ch s Vi t Nam trong các th p niên 1950, 1960.

Ngh sĩ Phùng Há s ng g n 100 tu i mà đã dành 86 năm c a cu c đ i mình đ góp ph n xây đ ng m t n n ngh thu t sân kh u đ c đ a dân t c Vi t Nam. Bà đã đào t o hàng trăm

Cu c đ i ngo i h ng c a ngh sĩ Phùng Há

Tác Giả: Nguy n Ph ng

Thứ Ba, 02 Tháng 8 Năm 2011 05:02

ng h sĩ c i l ng tài danh trong ba th h ng h sĩ, đào t o tr c ti p trên sân kh u khi t p tu ng, đào t o t i tr ng Qu c Gia Âm Nh c Saigon, th i Vi t Nam C ng Hòa khi bà là gi ng viên k ch ng h .

Kim Cúc, Năm Châu và Phùng Há (DR)

Bà cũng là gi ng viên tr ng Ngh Thu t Sân Kh u, tr ng đào t o ng h sĩ sân kh u c a nhà hát Tr n H u Trang sau năm 1975. H c trò c a bà thành danh có các ng h sĩ Thanh Nga, Thành Đ c, Thanh Thanh Hoa, Nam Hùng, Tô Kim H ng, Thanh Thanh Tâm, Đ Quyên, Thanh Nguy t, Qu c Nhĩ, Tú Trinh, Hoàng Trinh, Thúy Uy n, Tuy t Sĩ, Ph ng Ánh, H ng Xuân, Minh Ng c v.v.

Ng h sĩ Phùng Há đ c gi i ng h sĩ c i l ng và các b c th c gi khen là m t b c minh s trong ngành hát, m t cây Đ i Th c a C i L ng và đ c phong là Ng h sĩ Nhân Dân.

Ng h sĩ nhân dân Phùng Há đã đ c t ng th ng nh ng huy ch ng, b i tinh c a vua B o Đ i, c a quan Toàn Quy n Pháp Đ ng Đ ng, c a vua Miên, Lào, Thái Lan, c a đ i s Trung Hoa Dân Qu c Vi t Nam, c a chánh ph Vi t Nam C ng Hòa và c a chánh ph Vi t Nam hi n t i.

Năm 1964, bà đã có đ p xu t ngo i hát t i Pháp, t i Hungary (Budapest) đ c khán gi ngo i qu c nhi t li t ng i khen, dù h không hi u ti ng Vi t, nh ng thông qua di n xu t c a ng h sĩ Phùng Há, h hi u đ c c t chuy n và tâm tình nhân v t do bà th di n.

Ng h sĩ Phùng Há còn đ c m i ngành m i gi i xem bà Phùng Há là bi u t ng đoàn k t trong gi i ng h sĩ c i l ng.

Cu c đ i ngo i h ng c a ngh sĩ Phùng Há

Tác Giả: Nguy n Ph ng

Thứ Ba, 02 Tháng 8 Năm 2011 05:02

Năm 1948, bà Phùng Há là m t trong nh ng ngh sĩ ti n phong đ ng ra thành l p H i Ái H u T ng T Ngh Sĩ, đ t tr s t i s 133 đ ng Cô B c qu n nh t Saigon. Bà Phùng Há nhi u l n tái đ c c H i Tr ng H i Ái H u Ngh Sĩ. Bà t ch c hát H i, qu y n ti n l p qu giúp đ các ngh sĩ b nh ho n, nghèo y u neo đ n, bà v n đ ng ngh sĩ ti p tay c u tr n n nhân h a ho n Khánh H i, giúp đ các n n nhân h a ho n vì chi n cu c ở khu Nancy năm 1955.

H i Ái H u Ngh Sĩ đã đ i di n ngh sĩ Vi t Nam ti p đón các phái đoàn văn ngh các n c b n Trung Hoa Dân Qu c, n Đ , Pháp qu c, Hoa K trong các cu c giao l u văn hóa ngh thu t v i Vi t Nam trong đ u th p niên 50 t i Saigon.

Năm 1958, bà Phùng Há v n đ ng s tài tr c a H i Đua Ng a Phú Th giúp cho m t ngày doanh thu c a H i đua ng a đ có ti n mua đ t, l p chùa ngh sĩ và khu nghĩa trang ngh sĩ ở H nh Thông Tây Gò V p. Tính t năm 1958 đ n năm 2008, Chùa Ngh Sĩ và Nghĩa Trang Ngh Sĩ đã có 456 ngôi m ngh sĩ c i l ng và 500 lô c t c a ngh sĩ c i l ng đ c h a táng, th ph ng trong Chùa Ngh Sĩ ở huy n Gò V p.

Năm 1997, bà Phùng Há cũng thay m t cho Ban Ái H u Ngh Sĩ xin v i chánh quy n m t khu đ t ở đ ng Âu Đ ng Lân qu n 8 đ xây nhà Đ ng Lão Ngh Sĩ. Đây là khu đ t thu c Vi n T B n cũ th i Vi t Nam C ng Hòa, b hoang đã lâu. Đ c s ch p nh n c a chánh ph , bà t ch c hát H i đ l p qu xây đ ng Vi n Đ ng Lão Ngh Sĩ. Nhi u nhà M nh Th ng Quân, các ch th ng buôn ở ch B n Thành, ch An Đông, ch Bình Tây ái m c i l ng, các ch quán có ca nh c, các ngh sĩ tài danh và Nhà n c ti p tay tài tr , nên vi n đ ng lão đã đ c xây đ ng r t khang trang và chung quanh có v n cây c nh đ p. Bà Phùng Há và các quan ch c thành ph , các ngh sĩ tài danh đ n t ch c l khánh thành Vi n Đ ng Lão Ngh Sĩ vào ngày 07 tháng 3 năm 1998. Trong 13 năm qua, có 40 lão ngh sĩ đ c nuôi đ ng trong vi n đ ng lão ngh sĩ, trong s đó có 18 lão ngh sĩ đã qua đ i.

Ngh sĩ Phùng Há là ng i Vi t Nam duy nh t không ph i là ng i có quy n th hay có gia tài s nghi p c a cha m đ l i, b n thân c a bà cũng không ph i là ng i giàu có, đ ăn đ m c, nh ng bà Phùng Há đã th c hi n đ c r t nhi u vi c t thi n giúp cho nhi u ngh sĩ b nh t t, nghèo y u neo đ n và giúp cho đ ng bào b t h nh, n n nhân c a thiên tai, bão l t. Tôi đ c bi t bà là ng i nòng c t trong vi c Chùa Ngh Sĩ và các ngh sĩ v n đ ng qu y n ti n, t ch c h n 20 chuy n đi đ n t n n i b thiên tai bão l t đ giúp đ ng bào n n nhân.

Ngh sĩ Phùng Há v i tính cách là h i tr ng H i Ngh Sĩ Ái H u và v i uy tính cá nhân, bà đã cùng v i H i ngh sĩ th c hi n đ c ba công trình có t m vóc qu c t : Đó là l p Chùa Ngh Sĩ,

Cuộc đời và công việc của nghệ sĩ Phùng Há

Tác Giả: Nguyễn Pháng

Thứ Ba, 02 Tháng 8 Năm 2011 05:02

Nghĩa Trang Nghệ Sĩ và Viện Dân tộc học Lão Nghệ sĩ.. Tôi dùng chữ tôi m vocab quác tá không phải ý muốn nói ba công trình đó đác kiến trúc lán ráng hay nguy nga, ngang tầm với nghệ kiến trúc nái tiếng trên thế giới, tôi chỉ muốn nhấn mạnh điểm là nghệ sĩ xây Chùa Nghệ Sĩ, lập Nghĩa Trang Nghệ Sĩ và Viện Dân tộc học Lão Nghệ Sĩ chỉ là trên thế giới, chứ không có nghệ sĩ nào làm, chứ không có ngành nghệ nào làm riêng cho ngành nghệ của mình như giới nghệ sĩ chỉ là đã làm đác cho nghệ sĩ chỉ là.

Công nhân nghệ sĩ Phùng Há mất ngày 05 tháng 7 năm 2009, hưởng thọ 99 tuổi.

Phùng Há không có điều gì mong muốn riêng cho mình. Trong 86 năm cuộc đời nghệ sĩ, bà Phùng Há đã cống hiến trọn đời cho nghệ thuật, đã góp công sức để làm việc thiện giúp đỡ người bào bệnh, học sinh, thi u đói và giúp cho các thế hệ nghệ sĩ kém may mắn hơn mình.

Có ai trên cõi đời này đán tuổi gần 100 năm như bà Phùng Há mà lại có cuộc sống tràn đầy ý nghĩa và tình thương như bà?